

Nabídka témat závěrečných prací Performanční sekce KDFS

Mgr. Martin Bernátek, Ph.D.

Témata pro bakalářské a magisterské diplomové práce

Dějiny meziválečných divadelních avantgard

Historické případové studie zaměřené na kulturní výměny, organizační aktivity, mobilitu, mediální techniky a vztah různých kulturních středisek mimo velká centra jako příklad *praktikování* avantgardních hnutí ve střední Evropě:

- Cesty divadelníků do meziválečného Sovětského Ruska, rozbor avantgardního „networkingu“ a vyprávění o sovětském divadle.
- Aktivity německých antifašistických divadelních skupin v pražském exilu (např. Hans Veidt, Hedda Zinner) a německojazyčné avantgardní aktivity v meziválečném Československu.
- Hostování a „turné“ jako forma kulturní praxe a komunikace avantgard a moderního divadla
- (Tairovovo Komorní divadlo nebo Vilenská trupa v ČSR, divadelní aktivity okruhu časopisu MA ve střední Evropě, kontakty československé a jugoslávských avantgard).
- Výstavy, kongresy a soutěže moderního divadla mezi válkami.
- Dělnické divadlo, radikální levicová politická praxe a avantgardy a performativita socialistického hnutí.
- Divadelní aktivity Ctibora Sonevenda: Historická studie herce, režiséra a divadelního organizátora na Jižní Moravě (Brno, Kyjov). Pramenný výzkum bude spojen s konceptualizací postavení a kariérních tras v kulturním provozu mezi více poli (profesionální/amatérské divadlo, rozhlas) meziválečného Československa a „periferní“ recepce historických avantgardních hnutí.
- Mediální techniky meziválečných avantgard: Představy o technologiích, dobových „nových médiích“, technooptimismus i specifické koncepty (montáž, multiperspektivita, mezimediálnost) historických avantgardních hnutí budou reflektovány pomocí konceptů mediální filozofie a mediální archeologie s cílem rekonstruovat mediální techniky avantgard. Práce se může soustředit na techniky týkající se těla, divadelní instituce a divadelního prostoru. Důraz bude položen na princip negace autonomie umění a politizaci kulturních technik.

Teorie představení

Jakákoliv teoreticky orientovaná práce, jež propojí reflexi pojmosloví s genealogií a společenskými a kulturními souvislostmi jejich vytváření:

- Recepce myšlení Eriky Fischer-Lichte v české teatrologii: Diskursivní a recepční analýza konceptů této německé teatroložky v českém prostředí. Vedle vlastního rozboru bude důraz kladen na motivace „aktérů“ zpřístupňujících koncepty Fischer-Lichte včetně překladů termínů, a také na rozbor pozic rozpracování i kritiky jejich koncepcí, zejména Estetiky performativity.
- Divadlo v kontextu disability studies: Práce zprostředkuje základní postuláty a současný stav myšlení týkající se scénických umění a performativity v kontextu tzv. disability studies se zaměřením na specifické postupy dekonstrukce fixních identit a tzv. enfreakment. Podle volby diplomanta/ky mohou být koncepty aplikovány prostřednictvím případové studie z dějin (freak show, kino atrakcí) či současnosti.

Scénografie a performanční prostor

Vybrané studie, sondy a srovnávací práce věnované scénografii, prostoru, kostýmu a vizuální stránce uměleckých a kulturních představení:

- Scénografie sportovních událostí, např. ceremoniály olympijských her.
- Rozbor soutěží a projektů divadelní architektury, kulturní analýza rekonstrukcí a adaptací divadelních prostorů.
- Dějiny Pražského Quadriennale a jejich transnacionální rozměr.
- Promítání v divadlech před první světovou válkou, audiovizuální přednášky a kinematografická představení jako kulturní události přelomu 19. a 20. století.

Mgr. Eliška Kubartová, Ph.D.

Témata bakalářských prací

Antika a její recepce

- Teatralita antických Athén, např. pompé, athénské soudy, řečnictví, soutěže v dithyrambech, recitace epiky apod. Téma bude upřesněno podle zájmu diplomanta/ky.
- Teatralita antického Říma, např. triumfální průvod, náboženské slavnosti, gladiátorské zápasy a jiné ludi, teatralizované hostiny apod.). Téma bude upřesněno podle zájmu diplomanta/ky.
- České či zahraniční inscenace řeckého dramatu. Analýza konkrétní inscenace či inscenací podle zájmu diplomanta/ky.
- České či zahraniční inscenace římské komedie. Analýza konkrétní inscenace či inscenací podle zájmu diplomanta/ky.
- České inscenace Seneky, *Seneca a ti druzí... aneb Faidra*, r. Evald Schorm, Divadlo Na okraji, 1977; *Faidra*, r. Hana Burešová, Divadlo v Dlouhé, 2007 a Městské divadlo Brno, 2012; *Octavia aneb Bohové nejsou*, Divadlo Aldente, 2009.
- České překlady Seneky, Zdena Hadrboľcová a Josef Kostohryz: *Phaedra*; Petr Polehla: *Medeia*; Daniela Čadková: *Octavia, Hercules furens*; Eva Stehlíková: *Thyestes, Phaedra, Oidipus*. Výběr textu/ů podle zájmu diplomanta/ky, nutná znalost latiny.
- Analýza libovolné mediální adaptace uměleckého díla, jedním z jehož pretextů je antická kultura (v širokém slova smyslu). Téma bude upřesněno podle zájmu diplomanta/ky.

Středověká divadelní a performativní kultura

- Teatralita středověké liturgie, výzkum konkrétních oficií, např. velikonočních, vánočních, božitélových, mariánských apod., a dalších liturgických útvarů prostřednictvím studia liturgických rukopisů. Téma bude upřesněno podle zájmu diplomanta/ky .
- Teatralita panovnických dvorů, na příkladech z českých zemí. Téma bude upřesněno podle zájmu diplomanta/ky.
- Teatralita středověkého kazatelství, případová studie podle zájmu diplomanta/ky.
- Obraz jako součást středověkých performancí, téma bude upřesněno podle zájmu diplomanta/ky.
- Analýza vybraného liturgického dramatu české provenience a možností jeho inscenace. Text bude vybrán podle zájmu diplomanta/ky, nutná ochota nechat si přeložit menší množství latinských textů.
- Mezi středověkým textem a performancí: *Böhmischen Marienklage* – nutná znalost němčiny

Kulturní představení

- Imerzivní výstavní projekty: např. *Popel a náprstky* od Pomezí, *The Austen Experience* (Stockholm, duben 2025), apod.

Témata magisterských prací

Antika a její recepce

- Teatralita antických Athén (např. pompé, athénské soudy, řečnictví, soutěže v dithyrambech, recitace epiky apod.) – téma bude upřesněno podle zájmu diplomanta/ky.
- Teatralita antického Říma (např. triumfální průvod, náboženské slavnosti, gladiátorské zápasy a jiné ludi, teatralizované hostiny apod.) – téma bude upřesněno podle zájmu diplomanta/ky
- Rekonstrukce vybrané české inscenace či inscenací řeckého či římského dramatu – podle zájmu diplomanta/ky.
- České překlady Seneky (Zdena Hadrbovcová a Josef Kostohryz: Phaedra; Petr Polehla: Medeia; Daniela Čadková: Octavia; Eva Stehlíková: Thyestes, Faidra) – výběr textu/ů podle zájmu diplomanta/ky, nutná znalost latiny.

Středověká divadelní a performativní kultura

- Teatralita středověké liturgie (výzkum konkrétních oficií, např. velikonočních, vánočních, božítělových, mariánských apod., a dalších liturgických útvarů prostřednictvím studia liturgických rukopisů) – téma bude upřesněno podle zájmu diplomanta/ky.
- Teatralita panovnických dvorů (na příkladech z českých zemí) – téma bude upřesněno podle zájmu diplomanta/ky.
- Teatralita středověkého kazatelství – případová studie podle zájmu diplomanta/ky.
- Obraz jako součást středověkých performancí – případová studie podle zájmu diplomanta/ky, nutná znalost dějin umění.
- Analýza vybraného liturgického dramatu české provenience a možností jeho inscenace – text bude vybrán podle zájmu diplomanta/ky, nutná znalost latiny.
- Mezi středověkým textem a performancí: Böhmischen Marienklage – nutná znalost němčiny.

Mgr. Lukáš Kubina, Ph.D.

Témata pro bakalářské i magisterské diplomové práce

Následující návrhy témat jsou formulovány obecněji a jsou tak vhodné jak pro bakalářské, tak i magisterské práce. Jejich konkretizace, zúžení nebo rozšíření je možné přizpůsobit podle zájmů studujících a v souladu se stupněm studia. Metodologické a teoretické rámování výzkumu bude rovněž upřesněno podle charakteru zkoumané látky a specifikované výzkumné otázky.

Divadelnost a performativita politických představení

Tento okruh se zaměřuje na politiku jako formu performativního výkonu. Studující mohou analyzovat, jak politická vystoupení pracují s rétorikou, tělesností, časoprostorem nebo dramaturgií, a zkoumat jejich historické i kulturní proměny. Metodologické či teoretické rámování bude vycházet z konkrétního zájmu studujících a potřeb výzkumu.

Politik jako aktér

- Analýza performativního projevu vybraného politického aktéra či komparace.
- Kulturní a historická specifika politického aktérství (např. výzkum politického aktérství v diktaturách, proměny způsobů vystupování v souvislosti se změnami mediálních podmínek).
- Sféra zákulisí (výzkum tzv. zadního regionu politických vystoupení, dramaturgie, hereckého tréninku, analýza projevů apod.).

Performativita a divadelnost v nedemokratických systémech

- Obřady vědeckého ateismu v období socialistické diktatury (např. vítání novorozenců, slavnostní udílení výučních listů, státní smuteční obřady).
- Sjezdy masových organizací v období socialistické diktatury (např. sjezdy KSČ, Svazu československých spisovatelů apod.) jako formy kulturních představení.

Státní obřady a rituály

- Politické a občanské slavnosti (oslavy státních svátků, inaugurační ceremonie, státní pohřby) z hlediska jejich scénografie a symboliky.
- Výzkum vzniku, zániku či transformace politických rituálů podobných událostí a jejich historické proměny.

Teoretické práce na téma:

- Autenticita v politickém vystupování – kdy a proč je politik vnímán jako „autentický“?
- Antidivadelní předsudky v politice střední a východní Evropy.

Kultura protestu

Tento tematický okruh se zaměřuje na studium různých performativních projevů kultury protestu.

Sociální hnutí a protest

- Analýza performativních projevů sociálních hnutí (vizuální komunikace, demonstrace, stávky atp.).
- Role emocí, tělesnosti a atmosféry v protestním představení.
- Antidivadelní předsudky jako bariéra účasti v aktivistických kolektivech a protestních představeních.
- Paměť sociálních hnutí, její předávání prostřednictvím představení (protestem, divadelním představením, tělesnou praxí, reenactmentem apod.), paměťových institucí (výstavy, internetové databáze atp.) a vytváření návodů a nástrojů pro taktická představení (brožury, webové platformy, výměny zkušeností, sítě expertů na divadelní a performativní aspekty protestu).

Historické i současné angažované divadlo a umění

- Divadla malých forem v 60. letech jako součást sociálních hnutí.
- Dějiny tzv. radikálních a partyzánských divadel.
- Současné angažované divadlo a umění (analýza vybraných představení, výzkum konkrétních souborů a tvůrců).
- Divadlo ve výjimečném stavu (divadlo a umění ve válečných konfliktech, krizových situacích, okupovaných oblastech apod.).

Utopické projekty

- Utváření a fungování současných i historických utopických uměleckých kolektivů.
- Utopické prostory (kulturní domy po roce 1945, squaty, autonomní kulturní centra ve střední a východní Evropě v minulosti i současnosti).
- Imaginace budoucnosti v divadelní tvorbě (na konkrétních příkladech zkoumat, jaké alternativní světy divadlo vytváří ve své tvorbě, analýza prefigurativních režimů fungování uměleckých souborů).

Různé

- **Performativita a divadelnost současného rapu** – jak rap využívá performativní strategie a taktiky, jaké role si interpreti vytvářejí a jak se mění hranice mezi autenticitou a inscenovanou personou? (analýza konkrétních příkladů ze současnosti i historie)
- **Performativita a divadelnost sportu** – sportovní události jako kulturní představení, choreografie hráčů i diváků, rituály, dramaturgie utkání atp.
- **Dějiny teorie představení a performančních studií** – jak se vyvíjela teorie divadelnosti a performativity, jak se v různých obdobích proměňoval přístup ke studiu divadla jako společenského fenoménu. Konkrétní příklady výměny informací, studie sítě vztahů atp.
- **Metody kvalitativního výzkumu v divadelních a performančních studiích** – jaké metody se využívají pro zkoumání divadelnosti a performativity kulturních představení (zúčastněné pozorování, rozhovory), jak se měnily v historii, jejich limity a možnosti interdisciplinární inspirace.

prof. PhDr. Tatjana Lazorčáková, Ph.D.

Témata bakalářských prací

Moravské scény a divadelní kritika ve 20. století

- Na základě rešerší z dobového odborného, celostátního i regionálního tisku se práce zaměří na styl divadelní kritiky a její hodnotící kritéria. Práci lze zaměřit na osobnost konkrétního divadelního kritika, na konkrétní časovou etapu, nebo na konkrétní divadlo.

Témata magisterských prací

Divadelní režiséři na moravských scénách v období normalizace

- Možnost výběru z osobností režisérů, kteří v druhé polovině 20. století letích působili na moravských scénách. Práce mapující inscenační tvorbu v oblastních divadlech v období normalizace.

Loutkové divadlo v současném divadelním kontextu

- Možnost zúžení tématu na aktuální trendy, tendence, poetiku současného loutkového divadla demonstrované na tvorbě výrazného souboru, loutkáře, performerka ve vymezeném časovém období.

Mgr. Jitka Pavlišová, Ph.D.

Témata pro bakalářské a magisterské diplomové práce

Tematické okruhy navrhované shodně pro bakalářské i magisterské studium – následná zúžení či naopak expanze, modifikace, teoretická rámování či konkretizace analytických příkladů vždy vychází z osobních a studijních konstelací jednotlivých diplomantek a diplomantů:

Taneční archeologie: tělo jako specifický druh paměti a poznání

- Zkoumaná problematika souvisí s aktuálním nazíráním těla a tělesných identit v současných body-based arts coby mnohovrstevnatého zdroje paměti, vědění a poznání a jím generovaných možností sdílení a tranzice, kde prostor uskutečňování sdílené zkušenosti se stává utopickým místem diskutujícím rozmanité varianty a ožehavé podoby naší lidské existence a vzájemného

spolužití (těla poznamenaná traumatem, nemocí, genderovým, etnickým, sociálním či jiným vyčleněním, nenormativními aspekty své fyzičnosti apod.)

Nové formy, druhy a žánry tance a pohybové performance

- Diplomant/ka se zaměří na některou ze současných, progresivně se rozvíjejících forem současného umění – např. urban spaces, taneční/divadelní reenactment, lecture performance, cyborg performances atp., kterou následně v dílčích kapitolách blíže specifikuje jak teoreticky, tak na základě vybraných příkladů rovněž (a především) analyticky.

Interkulturalita /Transkulturalita v současném tanci a pohybové performance

- Téma kvalifikační práce se bude obšírněji zabývat nejrůznějšími inter- a/či transkulturními přesahy v oblasti současného divadla a performance, výchozími pro bádání se stanou pojmy jako národ – identita – kulturalita. Zvláštní fokus bude směřován na ne-evropské divadelní formy a jejich pronikání do současného západního umění. Možno též zvolit úžeji vymezená témata zabývající se konkrétními osobnostmi a/nebo soubory.

Tanec a pohybové performance ve virtuálním prostoru

- Téma teoreticky koncipované magisterské diplomové práce cílí na jeden z nejprogresivnějších okruhů současného interdisciplinárního a intermediálního zkoumání divadla. V centru pozornosti stojí vztah kultury, zúženěji divadelního umění, a technologií na prahu 21. století a možnosti redefinice divadla ve virtuálním prostoru.

Taneční konceptualismus

- Konceptualismus v tanci je poměrně nové, ovšem velmi progresivní a neustále se modifikující směřování v oblasti contemporary dance. Diplomová práce se bude koncentrovat jak na jeho obecné rysy a specifika, tak také na odraz konceptualismu v tvorbě vybraných choreografů a tanečníků. (jako jsou Meg Stuart, William Forsythe, Boris Charmatz, Xavier Le Roy, Philipp Gehmacher ad.)

Vývojové tendence současných performing arts německojazyčného uměleckého prostoru

Mgr. Veronika Veselková

Témata bakalářských prací

Interkulturní divadlo

- Analýza libovolné inscenace dle výběru diplomanta/ky.
- Analýza dramaturgického záměru mezinárodního festivalu dle výběru diplomanta/ky.

Reality theatre

- Dokumentární divadlo, analýza libovolné inscenace dle výběru diplomanta/ky.
- Propojení divadla a sociálněvědního výzkumu, analýza libovolné inscenace dle výběru diplomantky.

Divadlo a virtualita

- Performativita videoher, analýza libovolné videohry dle výběru diplomanta/ky.